

BRONNENVERMELDING

DEEL 1: HISTORIEK

1.1 MACROSCHAAL: Beknopte weergave van het ontstaan en de ontwikkeling van de stad Oostende en haar haven

Literatuurstudie

1/Boeken

Baels E., *De Generale Keizerlijke en Koninklijke Indische Compagnie gevestigd in de Oostenrijkse Nederlanden*, genaamd *De Oostendse Compagnie*, Oostende, 1972, 160 pp..

Bowens J., *Nauwkeurige beschrijving der oude en beroemde zee-stad Oostende, gelegen in Oostenryksch Vlaenderen. (verciert met grondteekeningen, zoovan de oude als van de nieuwe stad. I-II)*, Oostende, 1981, 242 pp..

Daman P., *Oostende vervroegt zijn dageraad (Scriptie Gidsenkring Lange Nelle)*, Oostende, 1996-1997.

Debaere O., *Oostendse Historische Publicaties 9. Stedenatlas: Oostende. Een topografisch overzicht van de ontwikkelingen van een fel begeerde havenstad*, Oostende, 2002, 310 pp..

Farasyn D., 'De historische polders van Oostende, 1584-1810', *Oostendse Historische Publicaties*, Oostende, 2006, 100 pp..

Gevaert F., *De metamorfose van de haven van Oostende*, Oostende, 2005.

Lombaerde P., *De stad Oostende en de nieuwe gebastioneerde versterkingswijzen in de Nederlanden*. Uit: W. Thomas, *De val van het nieuwe Troje*, 2004, Leuven, 208pp..

Lombaerde P., *De heropbouw van Oostende na 1604*. Uit: W. Thomas, *De val van het nieuwe Troje*, 2004, Leuven, 208pp..

Loppens K., *La region des dunes de Calais à Knocke. Geographie, Fouilles archeologiques, Histoire*, Koksijde, 1932, 230 pp..

Meulemeester J.L., *Met zicht op zee*, Tielt, 2000.

Rabau W., *Voor koningin geboren: Oostende: duizendjarig boegbeeld van maritiem Vlaanderen*, Middelkerke, 2000.

Van der Heyde R., *Oostende-op-Testerep en het Noord West-Vrije: wording van een streek, ontstaan van een stad(700-1267)*, Oostende, 1993, 105 pp.

Vlietinck E., 'De geschiedenis der kust'. In: S. Leurs, *Steden en landschappen: V De Kust*, Antwerpen, 1962, pp.38-60.

Vlietinck E., *Het oude Oostende en zijne Driejarige Belegering 1601-1604: opkomst, bloei en ondergang, met de beroerten der XVIIe eeuw met teekeningen, plattegronden, zichten, enz.*, Oostende, 1897, 324 pp..

Slabbinck B., *Militairen aan zee*, Oostende, 2009,

Stabel P., *Dwarfs among giants : the Flemish urban network in the Late Middle Ages*, Leuven, 1997, 287 pp..

Thomas W., *De val van het nieuwe Troje. Het beleg van Oostende 1601-1604*. Leuven, 2004, 208 pp..

2/Geraadpleegde tijdschriften

Neptunus:

Lombaerde P., 'Le problème du démantèlement de la "Place d'Ostende" durant la période 1865-1878', in : Neptunus, XXX, 1983, 2, pp. 7-20.

3/Geraadpleegde syllabus

Lombaerde P., *Cursus Militaire Architectuur Artesis*, Antwerpen, 2010.

4/Onuitgegeven werk

Smislaert T., *De opbouw van het nieuwe Oostende: Oostende 1397-1489*, Gent, UGent-licentiaatsverhandeling geschiedenis, 2006.

Internet

1/Publicaties

Cultuur-erfgoed Beleidsplan 2010-2014, Oostende, 2008, 99 pp..

2/Geraadpleegde internetsites

<http://www.archiefbank.oostende.be>

<http://www.beeldbankoostende.be>

<http://www.wikipedia.be>

<http://www.vlaamsekunstcollectie.be>

1.2 MESOSCHAAL: Historische analyse van de Oostendse Oosteroever

Literatuurstudie

1/Boeken

Corveleijn W., *De wijk Liefkemoorres van moerasland tot visserijhaven*. Uit: Het visserijblad, LV, 1988, 1, pp.2-3, 44pp..

Daman P., *Focus op Oostende. Oostende vervroegt zijn dageraad. Uitbreiding grondgebied naar het oosten toe*, 1997, Oostende, 30pp..

Debaere O., *Stedenatlas: Oostende. Een topografisch overzicht van de ontwikkelingen van een fel begeerde havenstad*. Uit: Oostendse Historische Publicaties 9 , 2002, Oostende, 154pp..

De Doncker A., Loos J., *Natuurlijk genieten in elke seizoen*. Uit: Brochure Natuurpunt: Kust- en Zeegids 2010, 2010, Erpe-Mere, 48pp..

Depypere E., *Oostendse Vuurtorenwijk bestaat 75 jaar*, archief Kamiel Dirickx, Oostende.

Duflou V., *3 en 4 september 1905. Oostende viert 75 jaar koninkrijk België*. Uit: Oostende in de Belle Epoque. 1905, het wonderjaar van Leopold II, 2005, Leuven, 143pp..

Eeckhout R., *Zoeklicht op Bredene*, 1986, Langemark, 227pp..

Farasyn D., *De historische polders van Oostende, 1584-1810*. Uit: Oostendse Historische Publicaties 15 , 2006, Oostende, 99pp..

Gevaert F., *Geschiedkundige kalender van de haven van Oostende*. Uit: Jaarboek Heemkundige kring De Plate, 2007.

Gevaert F., *Geschiedkundige kalender van de haven van Oostende*. Uit: Jaarboek Heemkundige kring De Plate, 2005.

Hostyn N., *Een moderne wijk: de 'Opex' of 'Vuurtorenwijk': Oostendes Oostelijke uitbreiding*. Uit: De Plate, XV, 1986, p. 153, p. 245.

Hubrechtsen F., Gespoeld, gespuid, gebaggerd, Voordracht.

Lehouck A., *Het verdwenen landschap en de etymologie van Koksijde. Een landschapshistorische benadering op basis van plaatsnamen* Uit: J. De Caluwe, J.

Van Keymeulen, Voor Magda. Artikelen voor Magda Devos bij haar afscheid van de Universiteit Gent, 2010, Universiteit Gent, Gent, p. 397-419, 816pp..

Lietard E., *Vergroting en verbetering van de Oostendse haven in 1783*. Uit: De Plate, XVI, 1987, p306. p356.

Lombaerde P., *Le problème du démantèlement de la "Place d'Ostende" durant la période 1865-1878*. Uit: Tijdschrift Neptunus, april 1983, 76pp.

Lombaerde P., *Leopold II. Koning-Bouwheer*, 1995, Gent, 131pp.

Lombaerde P., *De stad Oostende en de nieuwe gebastioneerde versterkingswijzen in de Nederlanden*. Uit: W. Thomas, De val van het nieuwe Troje, 2004, Leuven, 208pp..

Lombaerde P., *De heropbouw van Oostende na 1604*. Uit: W. Thomas, De val van het nieuwe Troje, 2004, Leuven, 208pp..

Loppens K., *La région des dunes de Calais à Knocke: géographie, fouilles archéologique, histoire*, 1932, Koksijde, 231pp.

Mahieu E., *De herinrichting van de Oostendse haven 1894-1914*. Uit: Oostende in de Belle Epoque. 1905, het wonderjaar van Leopold II, 2005, Leuven, 143pp..

Verbanck R., *D'Oede Viertorre. 1894-1900*. Uit: Jaarboek Heemkring Ter Cuere, 1973.

Verbanck R., *De forten van Bredene en de oostkant van de Geule tijdens het beleg van Oostende*. Uit: Jaarboek Heemkring Ter Cuere, 1973.

Verbanck R., Iconografie van de Mosselhoek. Verklaring van de 'première vue d'Ostende' van Masquelier. 3 foto's van Oostende en Bredene. Uit: Jaarboek Heemkring Ter Cuere, 1981.

Wilssens M-A., *Van Heppeneert tot Klein Rusland. 25 wandelingen door markante wijken in Vlaanderen*, 2010, Leuven, 359pp..(1)

Weise R., *De Schorre van Lisseморis en de oude Vuurtorenwijk*. Uit: Oostendse Historische Publicaties 16, 2007, Oostende, 120pp..

Internet

www.vliz.be

Zeewoorden. Een speurtocht naar de naamsverklaring van zandbanken, geulen en andere 'ze-begrippen'. Koksijde, Lombardsijde en de andere 'ides'. pp. 26-27.

DEEL 2: MICROANALYSE

2.2 Bouwhistorische studie: Slipway met draagvermogen van 1000 ton

Archiefonderzoek

1/Jaarverslagen

Jaarverslag 01/01/1940 – 31/12/1940. BE/SAO/SAR020/1940.
Jaarverslag 01/01/1944 – 31/12/1944. BE/SAO/SAR020/1944.
Jaarverslag 01/01/1946 – 31/12/1946. BE/SAO/SAR020/1946.
Jaarverslag 01/01/1947 – 31/12/1947. BE/SAO/SAR020/1947.
Jaarverslag 01/01/1948 – 31/12/1948. BE/SAO/SAR020/1948.
Jaarverslag 01/01/1950 – 31/12/1950. BE/SAO/SAR020/1950.
Jaarverslag 01/01/1951 – 31/12/1951. BE/SAO/SAR020/1951.
Jaarverslag 01/01/1952 – 31/12/1952. BE/SAO/SAR020/1952.
Jaarverslag 01/01/1954 – 31/12/1954. BE/SAO/SAR020/1954.
Jaarverslag 01/01/1955 – 31/12/1955. BE/SAO/SAR020/1955.
Jaarverslag 01/01/1956 – 31/12/1956. BE/SAO/SAR020/1956.
Jaarverslag 01/01/1957 – 31/12/1957. BE/SAO/SAR020/1957.
Jaarverslag 01/01/1958 – 31/12/1958. BE/SAO/SAR020/1958.
Jaarverslag 01/01/1959 – 31/12/1959. BE/SAO/SAR020/1959.
Jaarverslag 01/01/1964 – 31/12/1964. BE/SAO/SAR020/1964.
Jaarverslag 01/01/1966 – 31/12/1966. BE/SAO/SAR020/1966.
Jaarverslag 01/01/1968 – 31/12/1968. BE/SAO/SAR020/1968.
Jaarverslag 01/01/1973 – 31/12/1973. BE/SAO/SAR020/1973.
Jaarverslag 01/01/1977 – 31/12/1977. BE/SAO/SAR020/1977.
Jaarverslag 01/01/1979 – 31/12/1979. BE/SAO/SAR020/1979.

2/Gemeentebladen

Gemeenteblad 1930. BE/SAO/SAR012/1930.
Gemeenteblad 1933. BE/SAO/SAR012/1933.
Gemeenteblad 1934. BE/SAO/SAR012/1934.
Gemeenteblad 1947. BE/SAO/SAR012/1947.
Gemeenteblad 1951. BE/SAO/SAR012/1951.
Gemeenteblad 1956. BE/SAO/SAR012/1956.
Gemeenteblad 1964. BE/SAO/SAR012/1964.
Gemeenteblad 1965. BE/SAO/SAR012/1965.
Gemeenteblad 1968. BE/SAO/SAR012/1968.
Gemeenteblad 1971. BE/SAO/SAR012/1971.
Gemeenteblad 1972. BE/SAO/SAR012/1972.
Gemeenteblad 1986. BE/SAO/SAR012/1986.

3/Verslagen

Crandall Dry Dock Engineers Inc., *Inspectieverslag slipways Oostende*, Cambridge, 10-12-1970. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Crandall Dry Dock Engineers Inc., *Material condition report 1000 metric tonnes marine railway C 149 B, S-4447*, Port of Ostend, Oostende Belgium, 2009, 9pp..

Crandall Dry Dock Engineers Inc., *Verslag bezoek slipway 1000 ton Oostende*, Cambridge, 09-03-1999. Uit: Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.

Monumentenwacht, *Inspectiedossier Slipway Oosterhaven Oostende*, Inspectienummer: W-42-slipway, 2008, 44pp..

Pellegrims N.V., *Inspectieverslag slipway*, Oostende, 30-04-2001. Uit: Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.

Proces-verbaal van vaststelling en schatting van de oorlogsschade aan het transformatorenstation van de Slipways Vissershaven, Oostende, 1950. Uit: Dossier transformatorenstation slipway, BE/SAO/SAD403/2149.

Verslag vergadering met havenkapitein en firma Delange, Oostende, 27-11-1987. Uit: Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.

Verslag over de administratieve werkzaamheden 01/01/1940 – 31/12/1940. BE/SAO/SAR020/1940

Verslag van de Verenigde Commissies aan de Gemeenteraad, Oostende, 17-08-1979. Uit: Dossier Afbraak oud slipwaygebouw, Buskruitstraat: sloop en staatssubsidie, BE/SAO/SAD403/591.

4/Brieven

Brief met betrekking tot het slopen van het Slipwaygebouw in de Buskruitstraat, Oostende, 20-02-1980. Uit: Dossier Afbraak oud slipwaygebouw, Buskruitstraat: sloop en staatssubsidie, BE/SAO/SAD403/591.

Brief met betrekking tot het slopen van het Slipwaygebouw in de Buskruitstraat, Oostende, 22-08-1980. Uit: Dossier Afbraak oud slipwaygebouw, Buskruitstraat: sloop en staatssubsidie, BE/SAO/SAD403/591.

Brief met betrekking tot verzakking van spoor van de 1000 ton slipway, Oostende, 11-04-2001. Uit: Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.

Beperkte aanbesteding nr. 120 van 1989. Herstellingen en schilderen van de slipways, Oostende, 11-10-1989. Uit: *Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.*

Brief met betrekking tot de 1000 ton slipway Oostende, Oostende, 24-03-1997. Uit: *Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.*

Brief met betrekking tot ketting 1000 ton slipway Oostende, Oostende, 19-02-1998. Uit: *Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.*

5/Plannen

Plan 1, Slipways Crandall 500 & 1000 tonnes, Port d'Ostende, Oostende, februari 1930, DRG. 149-2. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 2, Slipways Crandall 500 & 1000 tonnes, Voies en Bois , Port d'Ostende, Oostende, februari 1930, DRG. 149-8. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 3, Slipways Crandall 500 & 1000 tonnes, Arrangement des pieux, Port d'Ostende, Oostende, november 1930, DRG. 149-5. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 4, Railway Dry Docks. Capacity 1000 & 500 metric tons, Oostende , februari 1972, DRG. S1204-14. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 5, Railway Dry Docks, New steel cradle frame. Capacity 1000 metric tons, Oostende, februari 1972, DRG. S1204-7. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 6, Railway Dry Docks, New steel cradle frame, Runner detail. Capacity 1000 metric tons, Oostende, februari 1972, DRG. S1204-10. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 7, Railway Dry Docks, New steel cradle frame, Upright detail. Capacity 1000 metric tons, Oostende, februari 1972, DRG. S1204-12. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 8, Railway Dry Docks, Cradle assembly. Capacity 1000 metric tons, Oostende, februari 1972, DRG. S1204-12. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 9, Slipway van 2000 ton te Oostende, Oostende, april 1974, F.2557-1. Uit: Privé-verzameling havenkapitein P. Vermandel.

Plan 10, Slipway van 1500 ton te Oostende, Oostende, november 1946. Uit: Nota's Slipway, Onderhoud en herstellingen, Slipwaygebouw, Oostende.

Literatuurstudie

1/Boeken

Crandall Dry Dock Engineers inc., *A short history of railway dry docks since their inception in 1854*, 1967, Massachusettes, 39pp..

Desnerck R., *De Oostendse visserij*, 1986, Brugge, 168pp..

Logboek slipways; januari 1966 - december 1977.

Lombaerde P., *De heropbouw van Oostende na 1604*. Uit: *W. Thomas, De val van het nieuwe Troje*, 2004, Leuven, 208pp..

Lietard E., *Vergroting en verbetering van de Oostendse haven in 1783*. Uit: *De Plate*, XVI, 1987.

Verbanck R., *Iconografie van de Mosselhoek. Verklaring van de 'Première vue d'Ostende' van Masquelier. Drie foto's van Oostende en Bredene*. Uit: *Jaarboek Heemkring Ter Cuere*, 1981.

Weise R., *De Schorre van Lissemeris en de oude Vuurtorenwijk*. Uit: *Oostendse Historische Publicaties 16*, 2007, Oostende, 120pp..

2/Brochures

Brochure Het Havenmuseum Rotterdam, Scheepshelling Koningspoort.

Brochure I.d.P. Shipyard Oostende.

Mondelinge bronnen

Gesprek met slipwaymeester Dirk Cuyllé op 13-04-2011, Oostende.

Gesprek met slipwaymeester Dirk Cuyllé op 17-04-2011, Oostende.

Gesprek met voormalig slipwaymeester Roger Coudeville op 13-04-2011, Oostende.

Gesprek met Willy Versluys, reder Oostende, op 13-12-2010, Oostende.

2.3 Bouwhistorische studie: De vismijn van Oostende

Archiefonderzoek

1/Gemeentebladen

Gemeentebblad Stad Oostende 1948: BE/SAO/SAR012/1948

Gemeentebblad Stad Oostende 1949: BE/SAO/SAR012/1949

Gemeentebblad Stad Oostende 1950: BE/SAO/SAR012/1950

Gemeentebblad Stad Oostende 1951: BE/SAO/SAR012/1951

Gemeentebblad Stad Oostende 1952: BE/SAO/SAR012/1952

Gemeentebblad Stad Oostende 1953: BE/SAO/SAR012/1953

Gemeentebblad Stad Oostende 1954: BE/SAO/SAR012/1954

Gemeentebblad Stad Oostende 1956: BE/SAO/SAR012/1956

Gemeentebblad Stad Oostende 1958: BE/SAO/SAR012/1958

Gemeentebblad Stad Oostende 1960: BE/SAO/SAR012/1960

Gemeentebblad Stad Oostende 1962: BE/SAO/SAR012/1962

Gemeentebblad Stad Oostende 1963: BE/SAO/SAR012/1963

Gemeentebblad Stad Oostende 1966: BE/SAO/SAR012/1966

Gemeentebblad Stad Oostende 1967: BE/SAO/SAR012/1967

Gemeentebblad Stad Oostende 1969: BE/SAO/SAR012/1969

Gemeentebblad Stad Oostende 1970: BE/SAO/SAR012/1970

Gemeentebblad Stad Oostende 1974: BE/SAO/SAR012/1974

Gemeentebblad Stad Oostende 1975: BE/SAO/SAR012/1975

Gemeentebblad Stad Oostende 1976: BE/SAO/SAR012/1976

Gemeentebblad Stad Oostende 1977: BE/SAO/SAR012/1977

Gemeentebblad Stad Oostende 1978: BE/SAO/SAR012/1978

Gemeentebblad Stad Oostende 1979: BE/SAO/SAR012/1979

Gemeentebblad Stad Oostende 1981: BE/SAO/SAR012/1981

Gemeentebblad Stad Oostende 1982: BE/SAO/SAR012/1982

Gemeentebblad Stad Oostende 1983: BE/SAO/SAR012/1983

Gemeentebblad Stad Oostende 1984: BE/SAO/SAR012/1984

Gemeentebblad Stad Oostende 1985: BE/SAO/SAR012/1985

Gemeentebblad Stad Oostende 1986: BE/SAO/SAR012/1986

Gemeentebblad Stad Oostende 1987: BE/SAO/SAR012/1987

Gemeentebblad Stad Oostende 1988: BE/SAO/SAR012/1988

Gemeentebblad Stad Oostende 1989: BE/SAO/SAR012/1989

Gemeentebblad Stad Oostende 1990: BE/SAO/SAR012/1990

Gemeentebblad Stad Oostende 1991: BE/SAO/SAR012/1991

Gemeentebblad Stad Oostende 1992: BE/SAO/SAR012/1992

Gemeentebblad Stad Oostende 1993: BE/SAO/SAR012/1993

Gemeentebblad Stad Oostende 1994: BE/SAO/SAR012/1994
Gemeentebblad Stad Oostende 1995: BE/SAO/SAR012/1995
Gemeentebblad Stad Oostende 1996: BE/SAO/SAR012/1996
Gemeentebblad Stad Oostende 1997: BE/SAO/SAR012/1997
Gemeentebblad Stad Oostende 1998: BE/SAO/SAR012/1998
Gemeentebblad Stad Oostende 1999: BE/SAO/SAR012/1999
Gemeentebblad Stad Oostende 2000: BE/SAO/SAR012/2000
Gemeentebblad Stad Oostende 2001: BE/SAO/SAR012/2001
Gemeentebblad Stad Oostende 2002: BE/SAO/SAR012/2002
Gemeentebblad Stad Oostende 2003: BE/SAO/SAR012/2003

Literatuurstudie

1/Boeken

Bertrand J., *Onderhoudsboekje: Houten Schrijnwerk. Erfgoed en comfort verenigen*, Brussel, 2008, 40 pp.

Callaert G., Delepiere A-M., Kerrinckx H., *Bouwen door de eeuwen heen. Provincie West-Vlaanderen. Gemeente Oostende: deel IA: Straten A-M*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005.

Callaert G., Delepiere A-M., Kerrinckx H., *Bouwen door de eeuwen heen. Provincie West-Vlaanderen. Gemeente Oostende: deel IB: Straten N-Z en wijken Haven, Hazegras, Opex*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005.

Dusar M., Dreesen R., De Naeyer A., *Renovatie & restauratie: Natuursteen in Vlaanderen, versteend verleden*, Mechelen, 2009, 562 pp..

Fonteyne J., 'Het vismijngebeuren', in: *Open Monumentendag Oostende 15 september 1991*, Oostende, 1991, 26 pp..

Goffin A., Seys J., Mees J., Vincx M., *UGent aan zee*, Oostende, 2008, 95 pp..

Mees J., Fockedey N., Seys J. (eds.), *VLIZ Jaarboek 2007-voor al wie gefascineerd is door de zee en de kust*, Oostende, 2008, 111 pp..

2/Geraadpleegde tijdschriften

Gidsenkrant 'Lange Nelle'

Fonteyne J., 'Vismijn en Haven', in: *Gidsenkrant Lange Nelle*, II, Oostende, 1990,

pp. 17- 18, 25-27.

Tijdschrift Beton

Almeij F., 'De chemische aantasting van beton door water en door grond die agressieve stoffen bevatten', *Beton*, 43, 1977, pp..52 - 67.

Ter Cuere jaarboek

Vancraeynest R., *Nieuwe vismijn 50 jaar*, Bredene, 1983, pp. 135-150.

West-Vlaanderen Werkt

'Renovatie vismijn Oostende 1991', in: *West-Vlaanderen Werkt*, 1991, 1, pp. 37-38.

'Oostendse vismijn moderniseert verder: renovatie van de feitelijke vismijn en 135 pakhuizen', in: *West-Vlaanderen Werkt*, 1992, 1, pp. 39-40.

3/Geraadpleegde syllabus

Everaert G., *Historische uitvoeringstechnieken*, Antwerpen, cursus Artesis 2009-2010.

Van Hamme E., *Historische constructiewijzen 2. Deel 3: Evolutie historische draagconstructies*, Antwerpen, cursus Artesis 2010-2011.

Vanhellemont Y., *Interventietechnieken C&R steen, mortel, pleister, dakbedekking, Deel 3: Gevelreiniging*, Cursus Artesis, 2010-2011.

4/Onuitgegeven werk

WTCB, *Technische Voorstelling 231: Herstelling en bescherming van beton (gebouwen en burgerlijke bouwkunde)*, 2007, 64 pp.

Boeder K. (eds.), *Info restauratie en beheer: Beton: Schade en analyse*, Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Utrecht, 2004, 8pp..

Geraadpleegde instanties

Stedenbouwkundige Dienst Oostende

Internet

1/Publicaties

Redant F., *Van "Cierk" tot "Miene". De geschiedenis van de Oostendse vismijn*, Oostende, 2005, 13 pp..

Schelvis R., 'Visinfo. De KIM-methode: Beste methode om de versheid van de vis te bepalen', In: *Vleesindustrie januari 2003*, 2003.

2/Geraadpleegde internetsites

<http://www.archiefbank.oostende.be>

<http://www.beeldbankoostende.be>

<http://www.vismijnoostende.be>

<http://www.portofzeebrugge.be>

<http://www.visveilingnieuwoport.yucom.be>

<http://www.vliz.be>

<http://www.nieuwoport-digitaal.be>

<http://www.nieuwoport.be>

<http://www.voegwerkherstel.nl>

<http://www.ugentaanzee.ugent.be/>

Bezochte musea

Heemkundig museum 'De Plate' op 14/05/2011.

Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke: bezoek op 22/04/2011.

Mondelinge bronnen

Gesprek met Reder Willy Versluys op 13/12/2010 te Oostende.

Gesprek met Philippe Devestele (scheepswerf IDP) op 20/12/2010, Oostende.

Gesprek met Hans Keters (scheepswerf Lowyck) op 20/12/2010, Oostende.

Gesprek met Havenkapitein Patrick Vermandel op 16/02/2011 te Oostende.

Gesprek met Philippe Lemineur op 18/02/2011 te Oostende.

Gesprek met Stedenbouwkundige dienst Oostende op 18/04/2011 te Oostende.

Gesprek met Havenkapitein Patrick Vermandel op 18/04/2011 te Oostende.

Gesprek met Havenkapitein Patrick Vermandel op 01/05/2011 te Oostende.

Gesprek met Philippe Lemineur op 12/05/2011 te Antwerpen.

DEEL 3: SVMS-Methodiek

Literatuurstudie

1/Boeken

Bultinck M., 'Maritiem Wereldcentrum draait op volle toeren', in: *UNESCO info*, n°61, april 2006.

Callaert G., Delepiere A-M., Kerrinckx H., *Bouwen door de eeuwen heen. Provincie West-Vlaanderen. Gemeente Oostende: deel IA: Straten A-M*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005.

Callaert G., Delepiere A-M., Kerrinckx H., *Bouwen door de eeuwen heen. Provincie West-Vlaanderen. Gemeente Oostende: deel IB: Straten N-Z en wijken Haven, Hazegras, Opex*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Departement Leefmilieu en Infrastructuur, 2005.

Daalder R., *Werkstad. 30 industriële monumenten in Rotterdam*, Rotterdam, 1985.

Daman P., *Rond "De Vergeten Bunker"*, 2005.

Gevaert F., *De metamorfose van de haven van Oostende, Deel 3*, Oostende, 2005

Ibens W., *Natuurgebieden in de Noordzee. Vissen en visserij in nood*, Natuurpunt, 2008, Oostende, p.5.

Philippart F., *Gidsenhandleiding voor Batterij Hundius, Halve Maan en de Mortierbunker 633, Versie 2.2*, 2009.

Rappé G., *De Zee van Toen*, Brugge, 2008, 463 pp..

Schauvlieghe J., *Een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen. Visienota*, 2010.

Slabbinck B., *Militairen aan zee*, Oostende, 2009,

Theuninck J.M., Vermaut C., *Oostende stad in zicht. Beelden en verhalen uit een stad aan zee*, Oostende, 2001, 184 pp..

Van Geeteruyen A., Peeters D., *België onder de wapens 18. De Atlantische muur. Deel 2: De bunkers, leger en marine types*, Erpe, 2004.

Van Hooydonk E., 'Het beheer van de zacht waarden van zeehavens', in: *Antwerpen, internationaal havenicoon. Een visie op de identiteit van Antwerpen als havenstad*. Leuven, 2008, pp. 22-29.

Vervaele K., *Vissersvrouwen. 26 levens, één verhaal*, Tielt, 2009, 144 pp..

Vervaele K., *Naar Island! Vissers vertellen over de Ijsandvaart*, Tielt, 2011, 270 pp..

2/Brochures

World Naval Base. The Historic Dockyards. Chatham Kent, Norwich, 1999.

Het Havenmuseum Rotterdam, Scheepshelling Koningspoort.

Open Monumentendag Oostende 1997.

3/Krantenartikels

Windmolens Thorntonbank gebouwd op Halve-Maan Oostende, De Standaard, 25-05-2005.

C-Power start windmolenpark op voor kust van Oostende, De Morgen, 24-06-2009.

4/Onuitgegeven werk

De Beus O., El Bouazzaoui L., *Militairen aan zee. Oosteroever, een unieke getuige*, Artesis Hogeschool Antwerpen, Masterproef 2MLZ, 2009-2010.

5/Conceptnota

Sien, *Ontsluiting Oostende Oosteroever*, Powerpointpresentatie definitief ontwerp, 11-01-2011.

Slabbinck B., *De halve maan van de Halve Maan in ere hersteld*, Conceptnota Natuurpunt.

Internet

1/Publicaties

Ibens W., *Natuurgebieden in de Noordzee. Vissen en visserij in nood*, Natuurpunt, 2008, Oostende, 13 pp.

Lenaerts T., *Inventarisatie varend erfgoed. Deelinventaris houten kustvissersvaartuigen*, 2006, 24 pp..

VCM-Contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw, *Maritiem Erfgoed aan de Kust*, 2005, 51 pp..

2/Geraadpleegde internetsites

<http://www.thedockyard.co.uk>

<http://www.havenmuseum.nl>

<http://www.beeldbankoostende.be>

<http://www.fortnapoleon.be>

<http://www.onroenderfgoed.be>

<http://www.vliz.be>

<http://www.museum-amandine.be>

<http://www.dekustkijktverder.be>

<http://www.denele.be>

<http://www.visitoostende.be>

<http://www.unesco-vlaanderen.be>

<http://www.iode.org>, <http://ioc.unesco.orgkustbeleid>.

<http://www.west-vlaanderen.be>

<http://www.c-power.be>

Mondelinge bronnen

Gesprek met havenkapitein Patrick Vermandel op 24-11-2010, Oostende.

Gesprek met Philippe Devestele, scheepswerf IDP, op 20-12-2010, Oostende.

Gesprek met Hans Keters, scheepswerf Lowyck, op 20-12-2010, Oostende.

Gesprek met André Catrjisse (VLIZ) op 20-12-2010, Oostende.

Gesprek met havenkapitein Patrick Vermandel op 24-11-2010, Oostende.

Gesprek met Willy Versluys op 13-12-2010, Oostende.

Gesprek met Tine Missiaen op 15-12-2010, Gent.

Gesprek met voormalig slipwaymeester Roger Coudeville op 13-04-2011, Oostende.

DEEL 4: Herbestemming en ontsluiting; De Museumhaven

Literatuurstudie

1/Geraadpleegde syllabus

De Dijn C.G., Beheer bouwkundig en landschappelijk erfgoed. Erfgoedbeheer en (publieksgerichte) ontsluiting van bouwkundig en landschappelijk erfgoed, Artesis Hogeschool Antwerpen master monumenten- en landschapszorg, 2010-2011, p.18.

Internet

1/Geraadpleegde internetsites

<http://www.groteroutepaden.be/>

<http://www.vlaanderen-fietsland.be/>

<http://www.fietsroute.org/>

<http://www.routeyou.com/>